

SÈRIE 1

A tots els exercicis i opcions les puntuacions parcials de totes les preguntes són orientatives. Les respostes proposades per la pauta són indicatives i en cap cas exhaustives. El corrector o correctora aplicarà el seu criteri per prendre en consideració altres respostes que consideri correctes, en tot cas valorarà positivament –a més dels continguts conceptuals- l'ordre en l'exposició, la precisió i el llenguatge emprat, i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que els alumnes aportin, més que no pas allò que deixin de dir. També valorarà positivament la utilització de la terminologia geogràfica i la claredat en l'exposició.

Exercici 1: Mapa sobre la implantació del parcs eòlics

[2,5 punts en total]

1.

- a) L'alumne hauria de citar que, en termes generals, les comarques que acullen els principals parcs eòlics se situen a l'interior i el sud de Catalunya, en zones rurals, poc poblades i lluny dels principals centres de consum d'energia. També que són comarques on generalment el preu del sòl és més barat.

(0,50)

- b) Els motius poden ser diversos però un factor limitant és l'absència de vents amb una intensitat i constància suficient per moure les pales dels aerogeneradors.

A més a més, al Pirineu i l'Aran la presència de zones de difícil accés i elevat impacte negatiu sobre el paisatge limita la seva instal·lació.

A l'àmbit metropolità hi ha una escassetat de sòl disponible, que implica un preu d'instal·lació molt elevat.

A les comarques gironines hi ha una forta contestació social a la instal·lació de parcs eòlics.

(0,50)

- c) La concentració de parcs eòlics genera desequilibris i desigualtats entre comarques, alhora que la concentració en determinades zones causa impactes negatius sobre la qualitat estètica del paisatge.

(0,50)

2.

En principi no s'hauria d'estar d'acord amb aquesta afirmació. Els parcs eòlics produeixen energia renovable per mitjà dels aerogeneradors. Una energia neta, que no emet gasos contaminants de cap tipus.

Presenta però alguns inconvenients. Alguns d'ells estan relacionats amb la despesa energètica i de materials relacionats amb la seva construcció i instal·lació. Els seus greus són l'impacte visual i paisatgístic que provoca la seva implantació en zones elevades del territori, que els fa visibles des de llargues distàncies. També l'impacte que poden causar sobre les aus.

(1 punt)

El corrector tindrà en compte que l'argumentació de l'estudiant estigui ben articulada i sigui coherent, més enllà de manifestar-se més a favor o en contra d'aquest tipus d'instal·lacions.

Exercici 2: Gràfic sobre l'evolució del nombre de matrimonis

[2,5 punts en total]

1.

S'observa que hi ha una tendència al descens de la nupcialitat al llarg de tot el període, especialment en els darrers anys.

Es parteix d'unes xifres molt altes des de l'any 1975 fins inicis de la dècada dels 80, a causa de l'arribada a les edats de contraure matrimoni de la generació dels baby-boomers.

(0,25)

Al llarg de l'interval 1981-2007 el nombre de matrimonis s'estabilitza encara que en una tendència lleugerament descendent. A partir de 2007, coincidint amb l'inici de la crisi econòmica i financera, el descens del nombre de matrimonis s'intensifica. Destaca el descens molt marcat l'any 2020 a causa de l'epidèmia del COVID-19.

(0,25)

A més a més de les circumstàncies socio-econòmiques de cada període s'hauria de fer esment al canvi de valors en la societat respecte al matrimoni que es concreta en que moltes parelles decideixen no casar-se, en l'augment de les parelles de fet o famílies monoparentals, etc.

(0,50)

2.

a) La taxa global de fecunditat relaciona el nombre total de fills nascuts amb el nombre de dones en edat fèrtil (de 15 a 49 anys) i s'expressa en tant per mil.

(0,25)

L'indicador conjuntural de fecunditat indica el nombre mitjà de fills de les dones d'una població. (0,25)

b) El valor 1,16 de l'indicador conjuntural de fecunditat és inferior a 2, que es considera que és el valor de reemplaçament d'una població. Per tant, si aquest valor es mantingués durant molt temps conduiria a un descens del total d'efectius d'una població i a un progressiu envelliment de la mateixa, tot això sense tenir en compte els fluxos migratoris.

(0,50)

3.

L'alumnat hauria d'anomenar almenys 2 mesures o propostes del tipus:

- Ajusts econòmics a famílies amb fills
- Augment del temps de permís de maternitat o paternitat
- Facilitat en la reducció de jornada laboral per a les persones amb fills a càrrec
- etc.

(0,50)

La resposta és oberta i el corrector/-a considerarà si la resposta de l'alumnat és pertinent, encara que no segueixi exactament el que s'indica en aquesta pauta.

Exercici 3 : Fotografia del barri de Bellvitge

[2,5 punts en total]

1.

a) El tipus de barri residencial que s'observa a la fotografia és característic de les periferies urbanes.

(0,25)

b) És un barri residencial del tipus ciutat dormitori

(0,25)

c) Aquests tipus de barris es van construir en els anys 60 i 70 del segle passat per acollir la nombrosa població immigrant procedent d'altres regions. El principal problema urbanístic era la manca de serveis (educatius, sanitaris i de comunicacions)

0,50)

d) L'afirmació és certa, a les ciutats històricament es dona una distribució no homogènia dels grups socials, sovint condicionada pels preus del sòl i l'habitatge. Els barris com Bellvitge, habitats en els seus inicis per població immigrant i de classe baixa n'és una prova.

(0,50)

2.

A la ciutat compacta la concentració de població, serveis i activitats en una àrea reduïda escurça distàncies i facilita la implantació de serveis com el transport col·lectiu, fet que fa que la mobilitat sigui més sostenible ambientalment.

A les zones suburbanes de baixa densitat la gran extensió espacial que ocupa el poblament urbà implica una gran mobilitat de la població en els desplaçaments diaris, els quals s'efectuen majoritàriament amb vehicle privat amb un gran consum de recursos energètics i altes emissions de gasos hivernacle.

(1)

Exercici 4: Text sobre el relleu generacional al camp

[2,5 punts]

1.

a) El problema que es planteja és la manca de relleu generacional al camp espanyol, ja que la majoria dels pagesos estan a punt de jubilar-se i els joves no s'incorporen a l'activitat agrícola. Els motius de la falta de joves al camp són diversos:

- Les ajudes de la PAC són insuficients.
- Els preus dels productes agrícoles són baixos.
- Els costos de producció són elevats.
- La majoria de les explotacions són petites i els joves tenen dificultats per accedir a les terres, si no les hereten de la seva família, ja que són molt cares.
- El món rural no és atractiu per als joves per la manca de serveis, en comparació amb les ciutats.

(Es valorarà que l'estudiant faci una exposició correcta i ordenada de les idees del text, exposi el problema i els motius)

(0,50)

b) Cal assegurar el relleu generacional perquè els joves són necessaris per afrontar els reptes als quals s'enfronta el sector: la digitalització, el canvi climàtic i la transició ecològica.

- La continuïtat de l'agricultura és imprescindible per diversos motius:
- Garantir la seguretat alimentària a tota la població.
- Garantir la conservació del medi ambient, evitant la desforestació, els incendis, ..
- Garantir la conservació del patrimoni cultural.
- Evitar el despoblament rural, que es deixin de conrear les terres i que l'agricultura es centri en uns pocs propietaris.
- Contribuir a la diversificació de l'economia.

(Es valorarà que l'estudiant faci una exposició correcta i ordenada de les idees del text)

(0,5)

2.

El sector primari sempre ha estat prioritari per a la Unió Europea, que dedica a la política agrària una gran part del pressupost comunitari, a través de la PAC (Política agrària comuna) i de la PPC (Política pesquera comuna). Els objectius d'aquestes polítiques són:

- Augmentar la productivitat del sector, perquè sigui competitiu en els mercats internacionals.
- Assegurar un nivell de vida equitatiu per a la població que hi treballa i una renda justa per als agricultors.
- Estabilitzar els mercats.
- Garantir l'aprovisionament d'aliments.
- Assegurar preus raonables als consumidors.
- Millorar la posició dels agricultors en la cadena alimentària.
- Actuar contra el canvi climàtic.
- Protegir el medi ambient.
- Preservar els paisatges i la biodiversitat.
- Donar suport al relleu generacional.
- Mantenir zones rurals dinàmiques.
- Protegir la qualitat alimentària i sanitària.
- Impulsar el coneixement i la innovació.

Es valorarà que l'estudiant defineixi correctament la PAC (0,25 punts) i que indiqui, almenys, 2 objectius de la PAC (0,25 per cadascun)

(0,75 en total)

3.

Alguns dels efectes del canvi climàtic que pateix o pot patir el sector primari a Espanya són:

- L'augment de les temperatures provoca un descens dels rendiments i de la qualitat de la producció, especialment en les zones més caloroses i àrides del sud de la península.
- Les sequeres, cada cop més freqüents i persistents, afecten directament els conreus de secà i també els de regadiu pel descens de les reserves d'aigua i les restriccions al reg.
- L'augment de la temperatura i el descens de les precipitacions augmenta el perill d'incendis, que poden afectar els conreus i les infraestructures agràries.
- El canvi climàtic augmenta la presència d'espècies invasores, plagues i malalties que afecten diversos conreus.
- Les pluges torrencials, cada cop més freqüents generen erosió fins a arribar a la desertificació, i la pèrdua de sòl fèrtil, i poden provocar inundacions en zones conreades.
- L'augment de la intensitat i la freqüència dels fenòmens meteorològics extrems, com les pedregades o temporals de vent, malmeten les collites.
- La pujada del nivell del mar pot afectar als conreus costaners de la costa mediterrània, com ara l'arròs als deltes. A més la salinització dels aqüífers podria perjudicar els conreus de regadiu.
- El descens de les precipitacions provoca la reducció de les pastures i afecta la ramaderia extensiva.
- L'augment de la temperatura del mar redueix les captures pesqueres.

(Es valorarà que l'estudiant indiqui 3 efectes) (0,25 cadascun)

(0,75 en total)

Exercici 5: Taula turistes estrangers a Catalunya

[2,5 punts en total]

1.

La majoria del turisme estranger que visita Catalunya es dirigeix a la ciutat de Barcelona, en relació amb el turisme cultural, turisme de ciutats i turisme de congressos.

(0,50)

Les destinacions de costa continuen rebent també un gran nombre de visitants ja que el turisme de sol i platja continua tenint una gran importància.

(0,50)

2.

a) La gentrificació fa referència a la rehabilitació urbanística d'una àrea degradada de la ciutat, habitada per grups marginals i persones de rendes baixes, que atreu progressivament a persones de classe mitjana i alta o el turisme. Aquest procés sovint provoca el desplaçament dels antics residents, que no poden afrontar els augments en el preu dels lloguers que imposen els propietaris de les vivendes.

(0,75)

b) Arguments a favor:

- Permet rehabilitar zones que porten molts anys de precarietat.
- Permet l'entrada d'inversions en forma de nous negocis.

(0,25)

Arguments en contra:

- Excessiu encariment dels preus dels habitatges.
- Expulsió dels veïns que hi havia prèviament.
- Transformació urbanística amb objectius "de mercat" i no "de ciutat".
- Entrada de fons especulatiu com a agent urbà transformador.

(0,25)

Es valorarà que l'alumnat doni un argument a favor i un contra, que siguin pertinents segons el criteri del corrector, per assolir la puntuació total de 0,25 punts a cada tipus d'argument.

3.

Respecte a aquesta frase l'alumne hauria d'esmentar dos punts dels següents o algun altre que el corrector consideri correcte per assolir els 0,50 punts:

- En principi, la frase es dona principalment com a VERTADERA.
- El turisme de masses ha creat tants problemes que ja està sonant arreu i de fa temps la necessitat d'un canvi de model, que en part, passa per diversificar el turisme.
- En moltes activitats econòmiques, com en el turisme hi ha la diversificació com a solució plantejada per a no quedar estancat en un futur amb manca de l'únic recurs existent.
- A Catalunya fa anys que s'està apostant per aquesta diversificació però el model de masses encara té molt pes.
- Catalunya té molt potencial per a poder diversificar el turisme de manera eficaç.
- Possibilitats de diversificació: museus, urbà, rural, esportiu, parcs naturals, cultural gastronòmic...

(0,50)